

Dokument s plenarne sjednice

B9-0253/2024 }
B9-0255/2024 }
B9-0256/2024 }
B9-0259/2024 }
B9-0260/2024 } RC1

24.4.2024

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0253/2024 (S&D)
B9-0255/2024 (Verts/ALE)
B9-0256/2024 (Renew)
B9-0259/2024 (ECR)
B9-0260/2024 (PPE)

o nedemokratskim predsjedničkim izborima u Rusiji i njihovu nezakonitom proširenju na okupirana područja (2024/2665(RSP))

Michael Gahler, Andrius Kubilius, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Vladimír Bilčík, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Pedro Marques, Tonino Picula, Eero Heinäluoma

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Bernard Guetta, José Ramón Bauzá Díaz, Fabio Massimo Castaldo, Vlad Gheorghe, Michael Kauch, Moritz Körner, Nathalie Loiseau, Karen

RC\1301832HR.docx

PE762.564v01-00 }
PE762.566v01-00 }
PE762.567v01-00 }
PE762.570v01-00 }
PE762.571v01-00 } RC1

Melchior, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Sergey Lagodinsky

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

**Anna Fotyga, Ryszard Czarnecki, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska,
Roberts Zīle, Witold Jan Waszczykowski, Assita Kanko, Anna Zalewska,**

Angel Dzhambazki

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Rezolucija Europskog parlamenta o nedemokratskim predsjedničkim izborima u Rusiji i njihovu nezakonitom proširenju na okupirana područja (2024/2665(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji i o Ukrajini,
- uzimajući u obzir Ustav Ruske Federacije i međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava koje je Rusija preuzela kao članica Vijeća Europe i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS),
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimajući u obzir Kopenhaški dokument OESS-a iz 1990. godine,
- uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda,
- uzimajući u obzir rezoluciju Opće skupštine UN-a ES-11/4 od 12. listopada 2022. naslovljenu „Teritorijalna cjelovitost Ukrajine: obrana načela Povelje Ujedinjenih naroda” i rezoluciju Opće skupštine UN-a 68/262 od 27. ožujka 2014. naslovljenu „Teritorijalna cjelovitost Ukrajine”,
- uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika Europske službe za vanjsko djelovanje od 17. lipnja 2023. o namjeri da se održe „izbori” na okupiranim područjima Ukrajine,
- uzimajući u obzir izjavu Ureda OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) od 29. siječnja 2024. o odluci Ruske Federacije da ne pozove OESS na promatranje ruskih predsjedničkih izbora,
- uzimajući u obzir izjavu Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosna pitanja u ime EU-a o ruskim predsjedničkim izborima i njihovoj neprimjenjivosti na ukrajinsko državno područje od 18. ožujka 2024.,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Parlamentarne skupštine Vijeća Europe Theodorosa Rousopoulosa od 18. ožujka 2024. o predsjedničkim „izborima” u Rusiji,
- uzimajući u obzir izvješće posebne izvjestiteljice UN-a za stanje ljudskih prava u Ruskoj Federaciji Marijane Kacarove od 15. rujna 2023. naslovljeno „Stanje ljudskih prava u Ruskoj Federaciji”,
- uzimajući u obzir Mišljenje br. 992/2020 Europske komisije za demokraciju putem prava (Venecijanska komisija) od 23. ožujka 2021. o ustavnim izmjenama u Ruskoj Federaciji i postupku njihova donošenja,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 2519 (2023) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od

13. listopada 2023. naslovljenu „Ispitivanje legitimnosti i zakonitosti izuzeća iz vremenskog ograničenja *ad hominem* mandata sadašnjeg predsjednika Ruske Federacije” i njezino izvješće br. 15827 od 22. rujna 2023. istoga naslova, na kojemu je rezolucija utemeljena,

- uzimajući u obzir Rezoluciju 2540 (2024) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe od 17. travnja 2024. naslovljenu „Smrt Alekseja Navaljnog i potreba za suzbijanjem totalitarnog režima Vladimira Putina i njegova rata protiv demokracije”,
 - uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 11. srpnja 2023. naslovljeno „Zaštita ugroženih boraca za ljudska prava: ulazak u EU, boravak u EU-u i potpora EU-a”,
 - uzimajući u obzir članak 28. Konvencije UN-a o pravnom položaju osoba bez državljanstva,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da su se sve države sudionice OEES-a, uključujući Rusku Federaciju, složile da je volja naroda, slobodno i pošteno izražena na istinskim i periodičnim izborima, temelj autoriteta i legitimnosti vlasti;
- B. budući da su se države članice OEES-a obvezale na poštovanje niza načela, kao što su ona utvrđena u Kopenhaskom dokumentu iz 1990., kako bi osigurale da se izborna kampanja može voditi u otvorenom i pravednom ozračju bez nasilja, zastrašivanja ili straha od odmazde protiv kandidata, stranaka ili birača i kako bi osigurale da glasovanje bude tajno, a glasovi pošteno prebrojani i prijavljeni;
- C. budući da je Rusija od 15. do 17. ožujka 2024. održala takozvane predsjedničke izbore bez ikakvog političkog natjecanja u strogo ograničenom okružju sustavne i teške represije te tijekom nezakonite ratne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu; budući da postoje izvješća o zastrašivanju birača, uskraćivanju njihova biračkog prava, dodavanju listića u glasačke kutije, masovnom krivotvorenju protokola u izbornim jedinicama i pritvaranju neovisnih domaćih izbornih promatrača; budući da je Rusija nezakonito organizirala glasovanje na okupiranim ukrajinskim teritorijima Krima, Donjecka, Hersona, Luhanska i Zaporizžja, uz povremeno nasilje i prijetnje naoružanih ruskih vojnika; budući da Rusija također ima povijest organiziranja nezakonitog glasovanja u Abhaziji, Južnoj Osetiji i Pridnjestrovlju, protiv volje gruzijskih i moldavskih vlasti;
- D. budući da ruske vlasti nisu pozvale OEES/ODIHR da promatra izbore, što je u suprotnosti s obvezama Rusije kao države sudionice OEES-a; budući da su to bili drugi ruski izbori zaredom koji su održani bez nepristranih i neovisnih međunarodnih izbornih promatrača u zemlji;
- E. budući da je Središnje izorno povjerenstvo Ruske Federacije neopravdano odbilo registrirati kao kandidate sve političare koji kritiziraju režim ili ratnu agresiju, uključujući neke koji su prema navodima prikupili više od 100 000 potpisa, kako je propisano nacionalnim zakonodavstvom;

- F. budući da je Aleksej Navaljni, najmoćnija osoba iz demokratske oporbe i dobitnik Nagrade Saharov za slobodu mišljenja 2021., ubijen u sibirskoj kažnjeničkoj koloniji 16. veljače 2024. samo nekoliko tjedana prije takozvanih predsjedničkih izbora; budući da je Navaljni služio neutemeljenu i politički motiviranu zatvorsku kaznu; budući da punu odgovornost za njegovo ubojstvo snosi ruska država, a posebno njezin predsjednik Vladimir Putin;
- G. budući da je ruskim Ustavom iz 1993. predsjednik ograničen na dva uzastopna mandata, ali je Vladimir Putin neprekidno na vlasti od 2000. godine te da pronalazi razne načine da zaobiđe to ograničenje; budući da se lažni referendum iz 2020. ne može smatrati valjanim i da je proveden protivno zakonima i međunarodnim obvezama Ruske Federacije; budući da brojni stručnjaci obnovljeni predsjednički mandat Vladimira Putina smatraju neustavnim; budući da kremaljski režim od 2022. provodi razne restriktivne zakone o praćenju izbora, dok su pristaše oporbenih stranaka redovito na meti, pritvaraju se i protiv njih se podižu optužnice, uglavnom na temelju novog zakona donesenog u veljači 2024. kojim se dopušta oduzimanje imovine i sredstava svakom pojedincu koji kritizira rat u Ukrajini;
- H. budući da se ruski autoritarni režim desetljećima koristi sličnim takozvanim izborima koji se sve više namještaju i sve su apsurdniji kako bi se osigurao osjećaj demokracije te kako bi sva moć i dalje bila koncentrirana u rukama Vladimira Putina; budući da vlada suzbija svaki neposluš uz potporu sigurnosnih snaga odanih režimu, poslušnog pravosuđa, medijskog okružja pod državnom kontrolom koje osigurava stalan protok propagande i dezinformacija te zakonodavnog tijela sastavljenog od vladajuće stranke i popustljivih oporbenih frakcija;
- I. budući da su ostali kandidati koji su se kandidirali na tim lažnim izborima predstavnici Komunističke partije Ruske Federacije, stranke Novi narod i Liberalne demokratske stranke Rusije te su trenutačno pod sankcijama EU-a i SAD-a zbog potpore ratu u Ukrajini;
- J. budući da Putinova „izborna pobjeda” s 87 % glasova, što je očito nezamislivo za slobodne i poštene izbore, proizlazi iz očito manipuliranih rezultata s birališta diljem Rusije, od republike Adigeje do autonomnog okruga Jamalo-Nenecki; budući da to pokazuje na kakav beskrupulozan i očit način Putinov režim zloupotrebljava izbore kako bi nastavio djelovati i tijekom 24. godine na vlasti;
- K. budući da su od početka opće ruske invazije na Ukrajinu 2022. ruske vlasti pojačale represiju nad političkom oporbom, medijima, civilnim društvom i LGBTIQ zajednicom, i to još većim ograničavanjem prava i individualnih sloboda kako bi suzbile izražavanje neslaganja u zemlji;
- L. budući da su mnogi ruski birači izražavanjem otpora na biračkim mjestima hrabro izrazili svoju ljutnju i protivljenje kremaljskom režimu i farsu koju je predstavio kao izbore; budući da su se velike skupine ljudi okupile na biralištima na posljednji dan takozvanih izbora u podne u znak potpore prosvjedu „Podne protiv Putina” na čije je održavanje pozvao Aleksej Navaljni prije nego što je ubijen u zatvoru nakon mučenja i nehumanog postupanja;

- M. budući da je kremaljski režim desetkovao generaciju ruskog civilnog društva, demokratske političke oporbe i organizacija za ljudska prava, uključujući Memorial i Moskovsku helsinšku skupinu; budući da broj političkih zatvorenika u Rusiji, koji se procjenjuje na najmanje 1000, premašuje razine zabilježene čak i tijekom kasnog sovjetskog razdoblja te da se znatno povećao broj pojedinaca pritvorenih zbog kritiziranja Putinovih politika, posebno u vezi s ratom u Ukrajini; budući da u skladu s navodima Odbora za zaštitu novinara Rusija drži najmanje 22 novinara u zatvoru;
- N. budući da EU često izražava nedvosmislenu solidarnost sa svim tim disidentima i ruskim narodom koji se, iako su im ugroženi sloboda i život te unatoč pritiscima Kremlja i ruskih vlasti, i dalje bore za slobodu, ljudska prava i demokraciju; budući da u EU-u borave razni ruski disidenti te predstavnici medija i civilnog društva koji su bili prisiljeni napustiti Rusiju jer su zbog kritiziranja vlade bili izloženi znatnom riziku od odmazde vlasti;
- O. budući da je posebna izvjestiteljica UN-a za stanje ljudskih prava u Ruskoj Federaciji zaključila da u Rusiji više nema sigurnog prostora za građansko djelovanje ili političku oporbu;
- P. budući da je Venecijanska komisija u svojem Mišljenju br. 992/2020 zaključila da je brzina pripreme ustavnih izmjena iz 2020. bila očito neprimjerena, da je brzo donesenim izmjenama ruskog Ustava iz 2020. nerazmjerno učvršćen položaj predsjednika i da je isključenje ad hominem iz ograničenja mandata sadašnjih i prethodnih predsjednika u suprotnosti sa samom logikom usvojene izmjene kojom se mandat predsjednika ograničava na dva mandata;
- Q. budući da je Parlamentarna skupština Vijeća Europe u svojim rezolucijama 2519 (2023) i 2540 (2024) pozvala vlade europskih država da Vladimira Putina ne priznaju kao legitimnog predsjednika nakon završetka njegova trenutnog predsjedničkog mandata i da prekinu svaki kontakt s njim, osim u humanitarne svrhe i u svrhu uspostave mira;
- R. budući da je Parlament u svojoj preporuci o smjeru političkih odnosa između EU-a i Rusije¹ iz 2021. zaključio da su ustavne promjene provedene u lipnju 2020. bile nezakonite, što je učinila i Parlamentarna skupština Vijeća Europe u svojoj rezoluciji 2519 (2023);
- S. budući da Ruska Federacija od 24. veljače 2022. provodi nezakonitu, neizazvanu i neopravdanu ratnu agresiju nad Ukrajinom; budući da se tom ratnom agresijom očito i nedvojbeno krše Povelja UN-a i temeljna načela međunarodnog prava;
- T. budući da je 17. ožujka 2023. Međunarodni kazneni sud izdao uhidbeni nalog za Vladimira Putina s obzirom na njegovu odgovornost za ratni zločin nezakonite deportacije i transfera ukrajinske djece tijekom ruske ratne agresije na Ukrajinu;

¹ Preporuka Europskog parlamenta Vijeću od 16. rujna 2021. o preporuci Europskog parlamenta Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o smjeru političkih odnosa između EU-a i Rusije (SL C 117, 11.3.2022., str. 170.).

1. oštro osuđuje sva kršenja izbornog zakona koja je režim Vladimira Putina počinio tijekom takozvanih ruskih predsjedničkih izbora održanih od 15. do 17. ožujka 2024., kao i prethodnu dugotrajnu i sustavnu represiju i kršenja građanskih i političkih prava; ističe da su takozvani predsjednički izbori u Rusiji održani u ozračju straha i represije te u kontekstu nezakonite, neizazvane i neopravdane ratne agresije na Ukrajinu; napominje da tijekom takozvanih predsjedničkih izbora nije bilo istinskih alternativnih kandidata, slobodnih medija, vjerodostojnih promatrača i političkih sloboda; zaključuje da su takozvani predsjednički izbori u Rusiji bili nelegitimni i nedemokratski;
2. zaključuje da je jedini cilj te apsurdne predstave ruskih vlasti bilo stvaranje dojma izbornog legitimiteta Vladimira Putina, njegove politike neumorne domaće represije i, prije svega, ratne agresije na Ukrajinu;
3. nedvosmisleno osuđuje takozvane nezakonite izbore provedene na područjima Ukrajine koje je Rusija privremeno okupirala, odnosno u Autonomnoj Republici Krimu, gradu Sevastopolju i dijelovima regija Donjeck, Luhansk, Zaporizžja i Herson; naglašava da održavanje izbora na tim područjima čini jasno kršenje ukrajinskog suvereniteta i međunarodnog prava, posebno Povelje UN-a; žali zbog toga što su ruske vlasti koristile prijetnju nasiljem jer su ljudi bili prisiljeni glasovati u prisutnosti naoružanih ruskih vojnika; ponavlja da EU, kao što je Visoki predstavnik izjavio u ime EU-a, neće priznati održavanje takozvanih izbora na državnom području Ukrajine niti njihov ishod; poziva na donošenje mjera ograničavanja EU-a protiv onih koji su uključeni u organizaciju i provedbu nezakonitih izbora;
4. naglašava da odbijanje neovisnog međunarodnog promatranja ruskih predsjedničkih izbora u skladu s međunarodnim obvezama Rusije kao države sudionice OESS-a upućuje na dosad nezabilježen stupanj nazadovanja demokracije i kritičan nedostatak spremnosti na poštovanje međunarodnih obveza i utvrđenih načela suradnje unutar međunarodnih institucija; ističe da odluka ruskih vlasti da ne pozovu misiju za promatranje izbora OESS-a/ODIHR-a na promatranje izbora pokazuje da biračima žele uskratiti nepristranu i neovisnu procjenu izbora;
5. potiče države članice Europske unije i međunarodnu zajednicu da ne priznaju ishod ruskih predsjedničkih izbora kao legitiman jer su održani na nezakonito okupiranim područjima Ukrajine, a ni u samoj Rusiji nisu bili ni slobodni ni poštenu, nisu ispunjavali osnovne međunarodne izborne standarde i stoga nemaju demokratski legitimitet, te apelira na ograničavanje odnosa s Putinom na pitanja potrebna za regionalni mir te za humanitarne svrhe i svrhe ljudskih prava, kao što su razmjene zatvorenika, vraćanje deportirane djece u Ukrajinu ili pozivanje na oslobađanje političkih zatvorenika;
6. pozdravlja hrabrost tisuća građana u Rusiji koji prosvjeduju protiv Putinova režima i nastoje preobraziti svoju zemlju u demokraciju, među ostalim djelima otpora tijekom takozvanih izbora, kao što su prosvjedi koji su u nedjelju 17. ožujka 2024. u podne preplavili birališta u Rusiji i inozemstvu;
7. ponavlja da kremaljski režim i Vladimir Putin osobno snose kaznenu i političku odgovornost za smrt njihova najistaknutijeg protivnika Alekseja Navaljnog; poziva na

provođenje međunarodne istrage o okolnostima njegove smrti kako bi se odgovorne osobe privede pravdi;

8. i dalje poziva na trenutno i bezuvjetno oslobađanje svih političkih zatvorenika i naknadu za njih, uključujući Vladimira Karu-Murzu, Olega Orlova, Alekseja Gorinova, Aleksandru Skočilenko, Dmitrija Ivanova, Joana Kurmojarova, Viktoriju Petrovu, Mariju Ponomarenko, Dmitrija Talantova, Jurija Dmitrijeva, Liliju Čaniševu, Kseniju Fadejevu, Ivana Safronova i Iliju Jašina, nepravедно pritvorenih novinara, uključujući Alsu Kurmaševu i Evana Gerškoviča, kao i njihovih obitelji, te također poziva na ponovnu uspostavu slobode izražavanja i udruživanja u Rusiji i intenzivniji međunarodni nadzor i praćenje kršenja ljudskih prava u Rusiji;
9. potiče ruske vlasti da političkim zatvorenicima teškog zdravstvenog stanja odmah omoguće sveobuhvatnu zdravstvenu skrb, prvenstveno Vladimiru Kari-Murzi; podsjeća Rusiju na to da se pridržava svojih međunarodnih obveza u vezi s pravima zatvorenika;
10. poziva ruske vlasti da konzularnim dužnosnicima omoguće pristup zatvorenicima s dvojnim državljanstvom;
11. ponavlja da bi Unija trebala biti potpuno solidarna s ruskim civilnim društvom koje se opredijelilo za opće demokratske vrijednosti i odbacilo imperijalizam te da bi trebala iskoristiti europski režim sankcija za kršenja ljudskih prava kako bi se sankcionirali počinitelji tih kršenja; osuđuje kremaljski režim zbog eskalacije kršenja ljudskih prava i trenutačne represije nad kritičarima vlade, borcima za ljudska prava, antiratnim aktivistima i neovisnim novinarima, kao i zbog pojačanog ugnjetavanja aktivista zajednice LGBTIQ;
12. poziva EU i države članice da surađuju s međunarodnim partnerima i organizacijama kako bi se pružila potpora političkim zatvorenicima, posebno medicinska i pravna pomoć, koja im je ograničena ili uskraćena, te da traže načine da se osigura njihovo puštanje na slobodu; ponavlja poziv diplomatskim predstavništvima EU-a i država članica da nastave pomno pratiti sudske postupke protiv članova ruske političke oporbe i uvjete u kojima se oni nalaze u zatvoru; poziva EU i države članice da nastave podizati razinu osviještenosti o sve lošijem stanju u području ljudskih prava u Rusiji te da vrše pritisak na rusku vladu da se pridržava svojih međunarodnih obveza;
13. poziva EU i države članice da nastave aktivno podržavati neovisne ruske organizacije civilnog društva, neovisne medije i borce za ljudska prava; poziva EU i države članice da aktivno surađuju s ruskom demokratskom oporbom koja se protivi ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu i da joj pruže potporu;
14. potiče države članice da izdaju humanitarne vize i pružaju ostale oblike potpore ruskim disidentima, uključujući odvjetnike kojima prijete politički progon; ponovno poziva na uspostavu sustava viza za višekratni ulazak na razini EU-a za borce za ljudska prava i politički progone pojedince, na korištenje postojeće pravne fleksibilnosti za uklanjanje nedostataka u zakonodavstvu, kako je predložila Agencija Europske unije za temeljna prava u svojem izvješću za 2023. naslovljenom „Zaštita ugroženih boraca za ljudska prava: ulazak u EU, boravak u EU-u i potpora EU-a”; u tom smislu naglašava

da bi se takvi režimi mogli proširiti i na vođe oporbe, aktiviste civilnog društva i osobe koje se politički progone na druge načine;

15. potiče institucije EU-a i države članice da se pripreme za situaciju u kojoj bi Rusija, poput Bjelarusu, prestala izdavati putovnice u svojim konzulatima, zbog čega može biti potrebno da EU i sve države članice priznaju de facto apatridnost i izdaju putne isprave, kako je predviđeno člankom 28. Konvencije UN-a o statusu osoba bez državljanstva;
16. traži da se za ruske disidente u EU-u pojednostave postupci za registraciju organizacija i subjekata, otvaranje bankovnih računa i obavljanje ostalih administrativnih zadataka kako bi im se omogućilo da nastavu s radom u egzilu;
17. žali zbog činjenice da se premijer Mađarske, Viktor Orbán, odlučio odvojiti od ostatka EU-a i čestitati Vladimiru Putinu na lažnoj ponovnoj izbornoj pobjedi;
18. izražava podršku radu posebne izvjestiteljice UN-a o stanju ljudskih prava u Ruskoj Federaciji, Marijane Kacarove, i poziva države članice da osiguraju da Vijeće UN-a za ljudska prava produlji njezin mandat i 2024.;
19. ponovno izražava nepokolebljivu solidarnost s ukrajinskim narodom te potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica; stoga ponovno snažno osuđuje ratnu agresiju Rusije na Ukrajinu i zahtijeva da Rusija i njezine posredničke snage obustave sva vojna djelovanja, prekinu napade na stambena područja i civilnu infrastrukturu, povuku sve vojne snage s cijelog međunarodno priznatog teritorija Ukrajine, okončaju prisilne deportacije ukrajinskih civila, oslobode sve pritvorene Ukrajinke, posebno djecu, te trajno prestanu povređivati i ugrožavati suverenitet, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine;
20. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju te ruskim vlastima.